

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

aan

Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Woo-loket
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC 's-Gravenhage

verzendsdatum 2 november 2023
betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie
ons kenmerk W2023020
uw kenmerk -
pagina 1/6
bijlagen -

Geachte

Op 3 augustus 2023 heeft u per e-mail een verzoek om informatie bij ons ingediend op grond van de Wet open overheid (hierna: Woo). In uw Woo-verzoek vraagt u om documenten die betrekking hebben op het proces van de kabinetsformatie en de daarvan onderdeel uitmakende verkenningsfase.

Ik citeer hieronder de afzonderlijke aangelegenheden waarop uw verzoek betrekking heeft.

1. documenten inhoudende de procedurele scenario's / het stappenplan voor de eerste acht dagen tussen de verkiezingen en het Kamerdebat over de verkiezingsuitslag, ten behoeve van de formatie van 2012 zijn opgesteld door de toenmalige Kamervoorzitter, mevrouw. G.A.M. Verbeet en de toenmalige Griffier;
2. de naar aanleiding van de evaluatie van de kabinetsformatie 2012 gewijzigde versie(s) van het onder 1 genoemde document;
3. het in aanloop naar de formatie van 2017 gewijzigde draaiboek / stappenplan, met vermoedelijk als titel "Memo Kabinetsformatie; stappenplan", door toenmalig Kamervoorzitter Arib op 27 juni 2016 aan het Presidium verzonden en besproken op 6 juli 2016;
4. alle nadien gewijzigde versies van het onder 3 bedoelde draaiboek / stappenplan / memo, met in het bijzonder:
  - de gedane aanpassingen in aanloop naar de kabinetsformatie van 2021;
  - eventueel gedane aanpassingen na afloop van de kabinetsformatie van 2021 en naar aanleiding van de evaluatie van deze formatie;

datum 2 november 2023

betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie

ons kenmerk W2023020

- de huidige versies;
  - eventuele (concept)versies met wijzigingen ten behoeven van de aanstaande kabinetsformatie na de verkiezingen op 22 november 2023;
5. de stafnotitie 'Behandelveorstel evaluatie kabinetsformatie 2021' van 17 mei 2023, met als kenmerk 2023Z08735;
  6. alle andere documenten met betrekking tot (voorstellen voor) de behandeling van de evaluatie van de kabinetsformatie 2021 en het voeren van een debat over de kabinetsformatie, de regierol van de Kamer en/of de verkenningsfase, in het bijzonder documenten die zijn aangesteld of aangepast:
    - naar aanleiding van de vergadering van de Commissie voor de Werkwijze op 30 mei 2023;
    - naar aanleiding van het rondetafelgesprek met de onderzoekers d.d. 13 juni 2023;
    - naar aanleiding van de hoorzitting met de oud-verkenners Jorritsma en Ollongren en oud-Kamervoorzitter Arib d.d. 3 juli 2023; en
    - in aanloop naar en/of na het debat over de ontstane politieke situatie op 10 juli 2023;
  7. documenten met betrekking op voorstellen of vaststelling van de behandelingswijze van de motie-Segers c.s., 35 778, nr. 16;
  8. documenten met betrekking op de uitwerking van de motie-Segers c.s., waaronder in elk geval het (concept)voorstel voor aanpassing van het Reglement van Orde, genoemd door Kamervoorzitter Bergkamp in de vergadering van de Commissie voor de Werkwijze van 30 mei 2023;
  9. indien aanwezig, documenten van ná 30 mei 2023 met betrekking op voorstellen voor of vaststelling van de behandelingswijze van het initiatiefvoorstel van de leden Omtzigt, Eerdmans en Dassen tot wijziging van het Reglement van Orde in verband met het invoeren van termijnen voor de opdrachten van (in)formateur(s) (35 980).

Het (initiële) verzoek gaat over de periode 2 mei 2011 tot en met 3 augustus 2023.

Besluit

Ik heb besloten om:

- 17 documenten geheel openbaar te maken;
- 56 documenten gedeeltelijk openbaar te maken;
- 7 documenten niet openbaar te maken.

Onder het kopje "Overwegingen" leest u waarom de documenten gedeeltelijk of in het geheel niet openbaar worden gemaakt.

datum 2 november 2023

betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie

ons kenmerk W2023020

Verloop van de behandeling van het Woo-verzoek

Per e-mail van 3 augustus 2023 hebben wij u laten weten dat wij uw Woo-verzoek hebben ontvangen en dat wij uw Woo-verzoek in behandeling nemen.

Op 9 augustus 2023 is er telefonisch contact met u geweest. In dit gesprek is het Woo-verzoek met u doorgenomen.

Per e-mail van 31 augustus 2023 hebben wij u laten weten dat wij de beslistermijn met twee weken hebben verlengd (artikel 4.4, tweede lid, van de Woo).

Op 14 september 2023 hebben wij u per e-mail laten weten dat het niet lukt om binnen de beslistermijn een besluit te nemen. In deze e-mail is gevraagd of u akkoord bent met 1 november 2023 als nieuwe termijn. U bent hiermee op 21 september 2023 akkoord gegaan.

Op 22 september 2023 heeft u per e-mail gevraagd of het mogelijk is uw Woo-verzoek aan te vullen. Het gaat om een beperkte aanvulling, namelijk de wijzigingen die na 3 augustus 2023 zijn doorgevoerd onder punt 8 van het Woo-verzoek.

Per e-mail van 26 september 2023 hebben wij u laten weten deze aanvulling mee te nemen in de besluitvorming op uw Woo-verzoek.

Op 19 oktober 2023 heeft u geïnformeerd naar de stand van zaken van uw Woo-verzoek en gevraagd of het haalbaar is om binnen de afgesproken termijn (1 november 2023) een besluit te nemen. Wij hebben u laten weten uiterlijk 1 november 2023 te beslissen op uw Woo-verzoek.

Documenten

Bij de behandeling van uw verzoek hebben wij in totaal 109 documenten aangetroffen. Na het ontdebellen bleven er 86 documenten ter beoordeling over.

Op de lijst ontbreekt een aantal documentnummers. Dit zijn documentnummers die aanvankelijk zijn toegekend aan de documenten die daarna dubbel bleken, omdat zij zowel door afzenders als ontvangers zijn aangeleverd of steeds terugkeren door het doorsturen daarvan of meesturen bij het beantwoorden ervan. Omdat de dubbele documenten uit de set en van de inventarislijst zijn gehaald, ontbreken de aan deze documenten toegekende documentnummers.

Op de inventarislijst ziet u de aangetroffen documenten. Deze bestaan met name uit ambtelijke berichten, stafnotities, oplegnotities, verslagen, memo's, draaiboek en stappenplan.

datum 2 november 2023

betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie

ons kenmerk W2023020

Verder zijn er enkele uitgewisselde concepten ten aanzien van de (evaluatie van) de kabinetsformatie en over het Reglement van Orde aangetroffen.

Reeds openbare documenten (artikel 4.5, tweede lid, van de Woo)

De documentnummers 33, 36, 43, 48 en 67 zijn al openbaar. Op basis van de Woo hoeven wij informatie die al op een andere manier toegankelijk is voor publiek niet te verstrekken. Op de inventarislijst hebben we vermeld waar u deze al openbare informatie kunt vinden. Ik maak deze informatie niet nog een keer openbaar.

In de documenten met nummers 1, 12, 13, 26, 27, 34 en 65 zitten delen van documenten die al openbaar zijn. Ten behoeve van de leesbaarheid van het document worden deze delen toch verstrekt.

Informatie buiten de reikwijdte Woo-verzoek (artikel 4.1, vierde lid, van de Woo)

Een aantal documenten bevat deels ook informatie die geen betrekking heeft op de aangelegenheid waarover u informatie wenst te ontvangen. Deze informatie valt buiten de reikwijdte van uw Woo-verzoek en daarom is deze informatie gelakt. Op de documenten is dit aangegeven met 'brw'.

Zienschijzen

Bij de openbaarmaking van de documenten zijn belanghebbenden betrokken. Wij hebben deze partijen gevraagd om hun zienschijzen te geven op het openbaar maken van de documenten (artikel 4:8, eerste lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht, hierna: Awb).

Belanghebbenden hebben aangegeven geen bedenkingen te hebben tegen openbaarmaking.

Wijze van openbaarmaking

U ontvangt de openbaar te maken documenten per e-mail. Daarnaast publiceren wij de documenten op www.tweedekamer.nl/contact-en-bezoek/wet-open-overheid-woo/woo-besluiten.

Overwegingen

Eerbiediging persoonlijke levenssfeer (artikel 5.1, tweede lid, onder e, van de Woo)

In het Woo-dossier zitten documenten die informatie bevatten over de persoonlijke levenssfeer van ambtenaren. Deze informatie bestaat uit namen, e-mailadressen, telefoonnummers en functienamen. Openbaarmaking kan inbreuk maken op hun persoonlijke levenssfeer. We maken deze informatie niet openbaar, omdat het beschermen van de persoonlijke levenssfeer van deze personen zwaarder weegt dan het algemeen belang van openbaarheid van deze informatie. Op de inventarislijst zijn

datum 2 november 2023

betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie

ons kenmerk W2023020

de documenten, waarin informatie over de persoonlijke levenssfeer uitgezonderd wordt van openbaarmaking, aangeduid met '5.1.2e'.

De namen van personen die vanwege hun functie in de openbaarheid treden of in het verleden in de openbaarheid zijn getreden, zijn leesbaar gelaten.

Interne postbussen (artikel 5.1, tweede lid, onder i, van de Woo)

In enkele documenten staan interne e-mailadressen. Dit communicatiemiddel is niet bedoeld voor derden, maar slechts voor intern gebruik. Openbaarmaking kan ertoe leiden dat iedereen gebruik kan maken van dit communicatiemiddel, waardoor het doel voor het gebruiken van dit communicatiemiddel verstoord zou worden. Daarom is deze informatie gelakt met de aanduiding '5.1.2i'.

Intern beraad; persoonlijke beleidsopvatting (artikel 5.2, eerste lid, van de Woo)

Uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar is. Dit geldt in principe ook voor documenten opgesteld voor intern beraad. Intern beraad is het overleg tussen ambtenaren binnen een bestuursorgaan, of binnen een kring van bestuursorganen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een bestuurlijke aangelegenheid. Documenten die bestemd zijn voor intern beraad kunnen persoonlijke beleidsopvattingen bevatten.

De documenten met nummers 30, 50, 70, 72, 74, 76 en 79 zijn concepten met daarbij (soms) suggesties. Dit zijn klassieke voorbeelden van persoonlijke beleidsopvattingen. De concepten bestaan, voor zover deze afwijken van een definitief bericht en derhalve niet reeds openbaar zijn, uit persoonlijke beleidsopvattingen. Het is van belang dat de betrokken medewerkers, zonder vrees voor openbaarmaking, in vrijheid hun opvattingen tijdens intern overleg kunnen uiten en van gedachten kunnen wisselen over de inhoud en de wijze van communiceren. Daarbij komt dat uitsluitend definitieve berichten die daadwerkelijk zijn uitgegaan, ertoe doen. In het belang van een eenduidige en zorgvuldige communicatie moet voorkomen worden dat (publieke) discussie kan ontstaan over eerdere concepten van berichten en daarbij geuite voorstellen of suggesties. De betreffende concepten maak ik daarom geheel niet openbaar.

Ook in de e-mail met documentnummer 71 zijn tekstvoorstellen gedaan, die als (bijdrage aan een) concept moeten worden beschouwd. Met uitzondering van deze tekstvoorstellen (en persoonsgegevens) wordt deze e-mail openbaar gemaakt.

Op grond van artikel 5.2 lid 2 Woo kan ik besluiten om wel informatie over persoonlijke beleidsopvattingen openbaar te maken als ik dat in het belang acht van een goede en democratische bestuursvoering. Deze informatie wordt dan gegeven in een vorm die niet herleidbaar is naar de persoon die de opvatting heeft geuit (geanonimiseerde vorm), tenzij degene die de opvatting heeft geuit of zich erachter heeft gesteld ermee heeft ingestemd dat de informatie wel in tot herleidbare vorm wordt verstrekt.

datum 2 november 2023

betreft Besluit op Woo-verzoek over proces kabinetsformatie en evaluatie

ons kenmerk W2023020

Vanwege de aard van de aangelegenheid waarop uw verzoek betrekking heeft, acht ik het in dit geval niet in het belang van een goede democratische bestuursvoering om van de bevoegdheid van artikel 5.2 lid 2 Woo gebruik te maken. In dat kader is van belang dat ook bij andere (toekomstig) intern beraad over gelijkbare aangelegenheden gewaarborgd moet zijn dat eenieder zich tijdens dat beraad vrij voelt zijn opvattingen (schriftelijk) te uiten en te delen. Dit is voor een zorgvuldige besluitvorming en taakuitoefening vereist.

Vragen

Heeft u vragen over dit besluit of de behandeling van dit Woo-verzoek, dan kunt u contact opnemen met de Woo-coördinator via het e-mailadres woo@tweedekamer.nl.

Met vriendelijke groet,
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Namens deze, [redacted]

[redacted]
mr. G.J.A. Hamilton
waarnemend Griffier Tweede Kamer der Staten-Generaal

Deze brief is een besluit op grond van de Algemene wet bestuursrecht. U kunt tegen dit besluit bezwaar maken. U moet dan binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief een bezwaarschrift indienen. Met het bezwaar kunt u het besluit aanvechten. U moet het bezwaarschrift richten aan de Tweede Kamer, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag. U kunt het ook e-mailen naar woo@tweedekamer.nl. In het bezwaarschrift moet in ieder geval staan:

- a. de naam en het adres van de indiener;*
- b. de dagtekening en de handtekening*;*
- c. een omschrijving van ons besluit. U kunt ook een kopie van het besluit meesturen; en*
- d. de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit.*

*Als u het bezwaarschrift digitaal verstuurt, moet u het bezwaarschrift ook ondertekenen. U kunt het bezwaarschrift met handtekening inscannen en versturen naar woo@tweedekamer.nl.